

huoneessa? Se oli ajatus joka kiersi sinun päässäsi! Se, se oli joka sinun järkeäsi sekotti. Silvälin kun toiset tytöt elivät valossa, nauttien ilosta ja herkuista, heidän hienoissa silkipuvissaan ja karvaturkeissaan... ehkä...

Tyttö: Ei, ei! Ei se ollut sitä! En minä ajatellut sitä!

Mies: No, sitte se oli jotakin hyvin samantapaista. (Kävelee tytön tuolin ympäri, kuten ostaja tavaran.) Ja sinä olet aivan yhtä kaunis, kun kuka tahansa heistä! Ihmeellisen huono onni, eiköhän se ole vaan huono luki. (Hellästi ottaa molemmin käsin tyttöä olkapäistä, katsoo häntä suoraan silmiin.) Pieni kevään taimi— Sinä et ole koskaan saanut nauttia ilosta aikaa elämässäsi? Juuri kulkeutunut tänne maalta ja ensityöksesi löit pääsi kaupungin kiviseinään... ja sitte vielä vähillä olit pudota järveen... Se on koko konsti, kasta tämä kaupunkielämä sinunlaisille tyttöraukoille. (Vetää tyttöä likemmäksi, joka koittaa pitää vastaan, mies katsoen tyttöä suoraan silmiin.) Nuori säälittävä tyttörukka. Nauttisi iloisesta seurasta kuten toisetkin tytöt... haluaisi pukea itsensä sieviin vaatteisiin — kuten toisetkin tytöt... eikä näe siihen mahdollisuutta. Älä välitä tyttöseni! Mailmanloppu ei tule vielä tänään eikä huomenna. Valot valasevat yhtä kirrkaasti ensi yönä, kun nytkin, ehkäpä vielä kirrkaamminkin. Älä sure! Sinä löydät vielä mahdollisuuden valkeuteen.

Tyttö: Mitä te tarkoittatte?

Mies: Puodeissa on paljon kauniita pukuja, paljon kauniimpia kun se sinun yläsi koskaan on ollutkaan. Sieviä puolikenkiä, aivan sinun jalkaasi soveltuvia, koristettu kirrkaiden hopeisten solkien kanssa ja hatuja kalliine höyhenineen, vallan sopivia sinun siroille kasvoillesi — uusi hattu joka viikko.

Tytt: Toiverikkaasti, silmät palaen.) Te tarkoittatte? Mitä te tarkoittatte? Miten — milloin minulle tulee se mahdollisuus?

Mies: (Tuimasti.) Sanoppas minulle sisko! Mitä sinä tekisit eläksesi helpolla ja nukkuaksesi pehmeästi? Mitä sinä uhraisit saadaksesi kaikkea mitä sinun sydämesi haluaa, syötävää juotavaa, kaikkea lajista mitä maa päällään kantaa, pukeutua kalliisiin hienoihin vaatteisiin aina uuden muodin jälkeen? Elää oikeaa kuninkaallista elämää!

Tyttö: Älkää kysykö sitä minulta!

Mies: Mitä tekisit? — Mitä sinä tekisit eläksesi ilman puuteita?

Tyttö: (Peittäen kasvonsa käsillään.) Sanokaa miten! Sanokaa minulle kuinka sitä tehdä-

Mies: Mutta tekisitkö sinä? Ajattele ensin!

Tyttö: Tekisin — kerro minulle! Mitä tahansa!

Mies: (Puhuen joutuisasti, sekavasti, kääntää päänsä toisaalle, silmät suljettuna tuumii hätäisesti.) Koske minun kättäni sormellasi. (Tyttö ojostellen ensin.) Ei! Ei! Ei sillät tavalla. Hienommin— Vähän sormesi päällä! E...t! Se kävi vähän paremmiin! (Ottaa nuoran pöydältä, tekee solmun siihen, ojentaa sen tytölle.) Aukaseppas tämä solmu!

Tyttö: Aukasee solmun kiireesti, mies tutkii tarkasti jokaisen liikkeen.) Tässä! Se on auki! Katsokaa! Mutta mitä tä-

mä kaikki tarkoittaa? En minä ymmärrä.

Mies: Odota! (Ottaa hienot kaulavitjat taskustaan, ojentaa ne tytölle.) Katsoppas näitä! Panneppas ne minun kaulani ympärillä!

Tyttö: Ooh! Miten sievät — ihanat! (Hätäisesti astuu miehen taa ja panee ne hänen kaulaansa.)

Mies: Nyt aukaset ne. Kuuntele nyt! Jos sinä aukaset ne ilman minun tietämättäni — ilman minun tuntemattani milloin sinä ne aukaset — minä annan ne sinulle!

Tyttö: (Menee takasin ihmeissään.) Minulle? Te annatte minulle nuo kaulaketjut? Miksi? Mistä syystä? Ei kukaan koskaan ole antanut minulle mitään. Ei kukaan edes koskaan ole edes minulle puhunut asiallisesti... ei kukaan koskaan ole kohdellut minua niinkun te.

Mies: (Taputtelee tyttöä, silkee silmänsä, kääntää päänsä toisaalle.) No, koetappas nyt! (Tyttö joutuisasti ja kevyesti astuu miehen taakse ja aukasee ketjut.)

Mies: (Hyväntuulen näköisenä.) Liian kömpelö! Liian kömpelö. Sinä olit minun vähiltä vetää selälleni! (Tyttö tekee tempun uudelleen.)

Mies: Vielä kömpelömmiin!

Tyttö: En minä koskaan voi tehdä sitä tyydyttävästi! En koskaan!

Mies: Unhoita itsesi, älä ajattele siitä— Minä tunsin sinun kätesi heti kun sinä nostit ne ylös. Minä olen selvillä niistä tempuisista, jos kukaan, niin minä tunnen menettelytavat. Kerta uudelleen!

Tyttö: (Aukasee uudelleen ketjun, uteliasti kurkistaa miestä, joka seisoo paikoillaan, silmät suljettuna tyttö astuu varpailaan hänen eteensä hymyillen ojentaa ketjut miehelle.) Tässä! Tempu on suoritettu! Minä olen aina ollut hyvin vikkela...

Mies: (Opettavasti.) Älä iloitse liian aikaseen tyttöseni! Sinä olet vasta ensiluokassa tässä koulussa! Sinun täytyy oppia miten aukasta ne pimeässä. Sinun pitää oppia aukasemaan ne niin ettei se herätä huomiota ympäristöön. Sinun tulee oppia antamaan ne minulle ilman kenenkään sitä huomaamatta, vaikka tuhansien silmät katsoisivat sinne. Se on eri peliä siskoseni! Vielä kauheampaa kun järveen hyppääminen, eli mikä muu tahansa. Mutta minun on koulutettava sinut ja sinun on opittava läksysi ennenkun minä uskallan lähettää sinut tekemään taitatemppuja.

Tyttö: (Puhuu ajattelevasti ja hiljaa.) Taikatemppeja? Miten?

Mies: Teatteriin, tanssiaisiin, tervetullijaisiin, käytäviin... kaikkialle... minne tahansa... missä vaan on sitä tervetullutta kultaa ja jalokiviä. Koristella itsesi... hienosti punaa poskiin, puuteria kasvoille ja sievät pukiineet, kyllä sinusta vielä tulee oikea snalis lintu. (Haukottelee laiskasti.) Tämä maailma on hullu, ihmiset sitovat solmuja, joita on vaikea aukasta. (Nauraa.) Ne kantaisivat myllynkivenkin kaulaansa, jos ne olisi yhtä kalliita kun timantit... ja kuolisivat tyytyväisinä, jos niitä olisi vaan kyllin monta pitääkseen naurun heidän kaulaansa kyllin lujalla. (Esiintymistapa muuttuu, pitää tyttöä käsistään.) Ymmärrätkö sinä minua?

Tyttö: (Hätääntyneenä.) — Kyllä — minä ymmärrän!

Mies: (Nostaa tyttöä leuasta, katsoen häntä suoraa silmiin.) Ja sinä olet valmis?

Tyttö: (Tuskaallisesti.) Minä olen aina ajatellut... minä olen aina uskonut... että varastaminen... (Hetken hiljaisuus. Ottaa innostuneesti miestä käsivarresta.) Mutta en minä tahdo mennä takaisin samaan elämään, odottamaan ja odottamaan... ja viimein kuolla nälkään! Minä tahdon tilaisuuden elää— Antakaa se minulle! Minä olen valmis mihin tahansa! Minä tahdon elää!

(Mies ottaa hellästi ketjut tytön kädestä asettaa ne hänen kaulaansa, ottaa tyttöä hellästi kiinni, tyttö painaa päänsä hänen rintaansa vasten ja ummistaa silmänsä, mies painaa huulensa vasten hänen kasvojaan, yhtäkkiä tyttö säpsähtää tempaa itsensä irti, kuunnellen seisoo paikoillaan.)

Tyttö: Mikä se oli?

Mies: Mikä? (Tempasee revolverin esiin, tytön ääni hämmästyttää hänet, seisoo jähmettyneenä, käsi puristautuen revolveriin.) Kuulitkos sinä jotain? Sano minulle? Mikä se oli?

Tyttö: (Kuiskaa hiljalleen.) Rumpu! (Hiljaista rumpun ääntä alkaa kuulua.)

Mies: (Rauhottuneena.) Rumpu? — Mitä siitä hätäilee?

Tyttö: (Silmät tuijottaen ikkunaan, pelästyneenä.) En minä tiedä. (Juoksee ikkunaa kohden, mies koittaa pidättää häntä.) Minä haluan tietää mitä se on! (Aukasee ikkunan, vetää verhon syrjään.)

Mies: (Vihasesti.) Tule pois sieltä! Etkö sinä kuule? Arvattavasti se on pelastusarmeija joka siellä elämi, eivät annan edes yön rauhaa ihmisille... menisipä sinne joku toinen keskelä yötä rumpujaan hakkaamaan, niin jo pian olisi kanakopissa... Minä sanoin sinulle, tämä on hullu maailma... kaikki mikä on tarpeetonta ihmisen elämälle ja hyvinvoinnille... on tervetullutta tähän matoseen maailmaan. Kaikki mikä on oikeaa ja järjellistä — hävitetään maan tasalle... Kultaa on kassaholvit ääriään myöten täynnä... Vilja-aitoissa on viljaa liikaakin... sitä täydytään vanhemmiten upottaa ja polttaa... että hinnat voidaan pitää riittävän korkealla... täytetään kullalla jo entistään ääriään myöten olevia kassaholveja. Ja tuo pelastusarmeija soittaa ja marssii... kokoa vaivaisia pennejä, joilla voitaisiin ostaa muruja, jotka ovat pudonneet heidän herrainsa pöydältä... noille kurjille mäteleville ihmisraukoille...)katkerasti) Tämä kurja yhteiskunta on synnyttänyt paljon minunkaltaisia oliota, jotka elävät toisten työstä... vaan sillä erotuksella... minun tapaistani oliota halveksitaan... lukitaan linnaan... hirtetään ja poltetaan... Mutta niitä... ne jotka ovat tähän kaikkien kurjuuteen syyppäitä... vlistetään ja kunnioitetaan... siksi, että he ovat niin katalia että vievät leivän lasten ja imettävien väisten suusta... Niitä on ihmisiä, jotka kärsivät ja odottavat... puhuvat suurista yhteiskunnallisista muutoksista... uneksivat vallankumouksesta... mutta minä en ole niitä — taloudelliset olot ovat opettaneet minun käyttämään omankäden oikeutta... Minä kanssa tahdon elää!... Minä otan missä sitä on saatavana... Minä olen liian rohkea elämään armpaloilla... He

ovat minut ajaneet luolaan... petoeläinten kanssa taistelemaan... ja minä taistelen!... (koko viimeisen puhevuoron ajan tyttö tuijottaa suoraan valoon ja miestä silmiin.)

Tyttö: (Jättää ikkunan, tulee miehen luo.) Mutta ei se ole rumpu yksistään! Kuuntele!

Mies: En minä kuule mitään muuta... ainoastaan tuon pimitävän rumpun kalinan. (Hengittää ahtaasti, silmillä polttava tuska.) En minä ymmärrä mikä minua vaivaa! Jokin painostaa minun rintaani— Sydämeni hakkaa niin lujasti!

Tyttö: (Epäselvästi katselee ympärilleen.) Mutta se on jotakin muuta... jotakin voimakkaampaa kuin rumpu!... En minä ymmärrä mitä se on!... Missä se on! Se pelottaa minua... Se on täällä huoneessa... se on ilmassa... kaikkialla!

Mies: (Polttavalla käheällä äänellä.) Se on rumpu! Minä sanon sulle... se on rumpu!... Se tekee minun hulluksi! (Menee ikkunaan, huutaa.) Olkaa hiljaa siellä!

Tyttö: (Yrittää vetää miestä takaisin.) Älä! Älä... ole hiljaa! Te ette tiedä mitä te sanotte! Kuunnelkaa! Etkö te kuule nyt? Koko maailma vapi-siitä! (Hetken vaitiolo, panee kätensä ristiin rinnolleen, nostaa silmänsä hellästi ylöskäsin.) Se on kuin veden kuohunta... kun ukkosen jyrynä... se on kuin...

Mies: (Kun iskun lyömänä, kävelee edestakaisin lattialla, pää painuneena rintoja vasten, kädet ylös nostettuna.) — Minä kuulen sen! Minä kuulen! Se on kutsuva ääni! Se kutsuu! Se puhuu minulle ja sinulle! Ääni kutsuu meitä! (Putoaa alas tuoliin.) Onko tämä minun syntieni palkka! Jos minä kuolen... toisia jää eloon... ne toimivat... Ei maailman loppua saa vielä tulla tänään! Niiden täytyy kuolla... jotka minun ovat painaneet tähän! Antaa ihmistenkin elää! (Viimeisten lauseiden ajan tyttö seisoo liikkumatta, pää painuen alas.) Mies repäsee itsensä ylös, kurottaa päänsä ikkunaa kohden.) Mitä! Et sinä minua tarkota... en minä... minä kurja röistö... minä olen kelvoton, joka ainoa luu ja jäsen minussa on mätä... Minä olen yksi niitä joka elän toisten työn tuloksilla... (Vetää tyttöä luokseen.) Katso tätä tyttöä! Se on yksi minun monista orjistani... Minä tein hänen kauneutensa... nuoruutensa... hankkimaan itselleni hyvinvointia, kuten monet muut nälkää ja vilua kärsivät ennen häntä! Ei! Te tarko minua!

Tyttö: Minun tilaisuuteni on tullut! Valot loistaa minulle yhtä kirrkaasti, kun toisillekin! Ja sinulle! Kuuntele! Kutsuva ääni! (Ottaa miehen käden, panee kaulaketjut jt rahan, jonka on häneltä ottanut siihen, liikkuu varjon tavoin ovelle, vetää ikkunaverhot vähän erilleen, niiden välistä kääntää päänsä katsoen suoraan miestä silmiin.) Ääni kutsuu meitä! Suureen mahtavaan... **vallankumoukseen!**

Mies: (Katso suoraan liikkumatta ikkunaan, josta päivän ensi säteet alkavat heijastaa. (Raha ja ketjut putoavat hänen sormiensa välistä lattiaan.) Minä tulen! Minä tulen! (Menee ovelle, tyttö vetää ikkunaverhot e-nempä erilleen, astuvat yhdessä eteenpäin oven ulkopuolelle. Rumpun ja jonkun vallankumouksellisen laulun ääni kuuluu hetkisen jostain etäältä.)